

**Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЧНТУ

С. М. Шкарлет

« ____ » _____ 2016 р.

ПРОГРАМА

вступного фахового випробування для здобуття ОКР «спеціаліст», «магістр»
зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
спеціалізація «Соціально-психологічна допомога населенню»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

Розглянуто

на засіданні кафедри
організації соціально-психологічної
допомоги населенню

Протокол №9

від 1 лютого 2016 р.

Чернігів-2016

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Мета вступного фахового випробування	3
2. Характеристика програми (зміст фахових дисциплін та рекомендована література)	4
3. Перелік питань для підготовки	11
4. Вимоги до рівня підготовки абітурієнтів	15
5. Порядок проведення вступного фахового випробування	16
6. Структура екзаменаційного білета	16
7. Критерії оцінювання вступного фахового випробування	16
Додаток А. Приклади тестових завдань	18

ВСТУП

Програма вступного фахового іспиту зі спеціальності «Соціальна робота» спеціалізація «Соціально-психологічна допомога населенню» складена у відповідності з навчальними планами підготовки за напрямом 6.130102 «Соціальна робота», освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр включає в себе проблемне поле фундаментальних дисциплін підготовки студентів.

До складу пакета програми фахового випробування входять такі структурні елементи: програмний зміст екзаменаційних дисциплін, список базової літератури, перелік питань для підготовки, вимоги до рівня підготовки абітурієнтів, порядок проведення та критерії оцінювання вступного фахового випробування, а також приклад тестових завдань. Інструкцію щодо оформлення відповідей на екзаменаційні питання подано безпосередньо в тестових завданнях.

Дана програма вступних випробувань інтегрує зміст таких навчальних дисциплін: «Теорія соціальної роботи», «Соціальна психологія», «Психологія особистості» та «Технології соціальної роботи».

Вступні випробування проводяться в письмовій формі. Час виконання – 3 години.

До вступних випробувань допускаються особи, які мають диплом бакалавра соціальної роботи.

1. МЕТА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Мета фахового випробування – створення рівних можливостей для вступу в університет на навчання за спеціальністю 7.13010201, 8.13010201 «Соціальна робота» спеціалізація «Соціально-психологічна допомога населенню», освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліст, магістр випускникам з освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр на основі перевірки їхніх теоретичних знань та практичних навичок у галузі соціальної роботи.

Студент повинен знати:

- об'єктивні тенденції суспільного розвитку і стану вразливих категорій населення;
- про взаємозв'язок соціальної роботи з педагогікою, психологією, соціологією, економікою, правом і т.п.;
- особливості становлення і розвитку особистості та впливу на цей процес різних соціальних груп;
- характеристики особистості в процесі соціалізації та її включення у структуру групових відносин;
- основні закономірності функціонування та механізми розвитку малих груп;
- соціально-психологічні характеристики великих груп та умови їх утворення;
- причини появи певних соціальних патологій і шляхи їх подолання;
- роль цінностей та норм у житті клієнта та соціального працівника;

- закономірності функціонування різноманітних соціальних структур, які пов'язані з наданням допомоги вразливим групам населення;
- основні технології і методи надання допомоги клієнтам;
- межі професійної компетентності соціального працівника, межі втручання у ситуацію клієнта та етичні принципи роботи;
- права та обов'язки як соціального працівника, так і клієнта;
- професійне вигорання і шляхи його подолання;
- основні методи збору інформації (методи соціологічних досліджень).

Студент має вміти:

- практично підходити до теоретичного матеріалу та оперувати професійними термінами;
- аналізувати і оцінювати соціально-психологічні феномени: соціальну перцепцію, наслідування, навіювання, переконання, соціальну фасилітацію, згуртованість та конфліктність тощо;
- аналізувати особистість людини, її соціально-психологічні характеристики, міжособистісні взаємини;
- аналізувати спільну діяльність та спілкування особистості, включеної в групу.
- враховувати соціально-психологічні особливості прояву масових явищ;
- аналізувати проблеми клієнтів і визначати подальший план роботи з ними;
- правильно обирати методи і технології надання допомоги клієнтам відповідно до їх проблем і потреб;
- вибудовувати професійну дистанцію при роботі з клієнтом;
- вирішувати етичні дилеми, пов'язані з професійною діяльністю;
- втілювати отримані знання в інноваційні технології, перетворюючи нові знання в конкретні пропозиції, демонструючи гнучкість у застосуванні технологій та методів соціальної роботи, а також соціологічних методів дослідження;
- користуватися сучасними інформаційними технологіями при вирішенні питань взаємодій з різними структурами, які надають допомогу клієнтам.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ

Програма вступних випробувань охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до компетенцій особи, що бажає навчатися у ЧНТУ з метою одержання освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» («спеціаліст») за спеціальністю 8.13010201 (7.13010201) «Соціальна робота» спеціалізації «Соціально-психологічна допомога населенню».

Розділ 1. Теорія соціальної роботи

Зміст дисципліни

1. Предмет і задачі курсу «Теорія соціальної роботи».
2. Виникнення соціальної роботи як професії.

3. Заснування і розвиток шкіл підготовки соціальних працівників.
4. Індивідуальний метод соціальної роботи.
5. Діагностична та функціональна школи соціальної роботи.
6. Груповий та обцинний методи соціальної роботи.
7. Інноваційні методи соціальної роботи.
8. Теоретичні моделі соціальної роботи.
9. Основні передумови виникнення теорії соціальної роботи в Україні.
10. Генеза соціальної роботи у вітчизняній теорії та практиці.
11. Основні наукові підходи до вивчення соціальної роботи.
12. Сучасні теорії соціальної роботи.
13. Людина як об'єкт-суб'єкт соціальної роботи.
14. Адаптація як базовий процес соціальної роботи.
15. Психолого-орієнтовані теорії соціальної роботи.
16. Соціолого-орієнтовані теорії соціальної роботи.
17. Комплексно-орієнтовані теорії соціальної роботи.
18. Методи та форми соціальної роботи.

Рекомендована література

Базова

1. Бех В.П. Соціальна робота в сучасному суспільстві : монографія / В. П. Бех, М. П. Лукашевич, М. В. Туленков ; Нац. пед. ун-т імені М.П Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 601 с.
2. Бех В.П. Сутність та зміст соціальної роботи / В. П. Бех // Нова парадигма. – Запоріжжя, 2002. – Вип. 24. – С. 143-149.
3. Вступ до соціальної роботи. Навчальний посібник / За ред. Г.В. Семігіної, І.І. Миговича. – К. : «Академвидав», 2005. – 884 с.
4. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні / А.Г. Горілий. – Тернопіль : ТАНГ, 2001. – 191 с.
5. Козлов А. А. Практикум соціального работника / А. А. Козлов, Т. Б. Иванова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2001. – 317 с.
6. Костина Е. Ю. История социальной работы : Учебное пособие / Е. Ю. Костина. – Владивосток : ТИДОТ ДВГУ, 2003. – 110 с.
7. Кубицький С. О. Історія соціальної роботи у зарубіжних країнах в схемах і таблицях / С. О. Кубицький. – К : ДАКККіМ, 2010. – 124 с.
8. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи. Навч. посіб. / М. П. Мигович, І. І. Лукашевич. — 2-ге вид., доп. і випр.— К. : МАУП, 2003. — 168 с.
9. Мельников В. П. История социальной работы в России: Учебное пособие / Е. И. Холостова, В. П. Мельников. – М. : Социально-технологический институт, 1998. – 220 с.
10. Основы социальной работы / Отв. ред. П. Д. Павленок. – М. : Инфра, 2002. – 560 с.

11. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців для соціальної сфери: зарубіжний досвід : навч. посіб. / В. А. Поліщук. – Тернопіль, 2002. – 222 с.
12. Професійна робота з молоддю: професія – соціальний працівник : навчально-метод. посіб. / І. В. Козубовська, В. В. Сагарда, М. В. Опачко та ін. ; Заг. ред. І. В. Козубовської. – Ужгород, 2002. – 166 с.
13. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом: Навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. – Ужгород : Гражда, 2000. – 134 с.
14. Соціальна робота в Україні : Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко. – К. : ДЦССМ, 2004. – 256 с.
15. Соціальна робота: В 3-х ч. – Ч. 1. Основи соціальної роботи / За ред. Т.В. Семигіної, І. М. Григи. – К. : КМ Академія, 2004. – 178 с.
16. Социальная работа / Под общей ред. проф. В. И. Курбатова. – Ростов н/Д : Феникс, 1999. – 576 с.
17. Соціологічна думка України : Навч. посіб. / М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов. – К. : Заповіт, 1996. – 424 с.
18. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В. Полтавця. – К. : Видавничий дім «КМ Academia», 2000. – 236 с.
19. Кузьмин К. В. История социальной работы за рубежом и в России (с древности до начала XX в.) / К. В. Кузьмин, Б. А. Сутирин. – М., 2002. – 480 с.
20. Фирсов М. В. История социальной работы в России : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М. : Гуманит. Изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 246 с.
21. Фурман А. В. Історія соціальної роботи : [навчальний посібник] / Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 174 с.
22. Barker R. The Social Work Dictionary/ 5d ed. – Washington : NASW Press, 2003.

Розділ 2. Соціальна психологія

Зміст дисципліни

1. Соціальна психологія у системі наукового пізнання.
2. Становлення і розвиток соціальної психології.
3. Методологія і методи соціальної психології.
4. Соціальна психологія спілкування.
5. Спілкування як взаємодія.
6. Спілкування як обмін інформацією.
7. Спілкування як сприймання людьми один одного.
8. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.
9. Психологія спільної діяльності.
10. Феноменологія, підходи і моделі опису мотивації.
11. Міжособистісні відносини.
12. Соціальна психологія особистості.
13. Соціалізація особистості.

14. Особистість у структурі групових відносин.
15. Проблема групи в соціальній психології.
16. Психологія великих соціальних груп.
17. Психологія малої групи.
18. Особливості прикладного дослідження в соціальній психології.
19. Психологія конфлікту.

Рекомендована література

Базова

1. Андреева Г. М. Социальная психология. Учебник для высш.уч.завед. / Г. М. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 1998. – 376 с.
2. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : Навч. посібник / Н. М. Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296. с.
3. Битянова М. Р. Социальная психология: Учеб. пособ. 2-е изд., перераб. / М. Р. Битянова. – СПб. : Питер, 2010. – 368 с. : ил. – (Серия «Учебное пособие»).
4. Волянська О. В. Соціальна психологія: Навч. посіб. / О. В. Волянська, А. М. Ніколаєвська. – К. : Знання, 2008. – 275 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
5. Коваленко А. Б. Соціальна психологія: 2-ге вид., перероб. та доп. / А. Б. Коваленко, М. Н. Корнев. – К. : Геопринт, 2006. – 393 с.
6. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. Вид. 2-ге виправ. та доп. / В. В. Москаленко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
7. Майерс Д. Социальная психология: 7-е изд. / Д. Майерс. – СПб. : Питер, 2007. – 794 с. : ил. – (Серия «Мастера психологии»).
8. Основи соціальної психології : Навчальний посібник / О. А. Донченко, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; За ред. М. М. Слюсаревського. – К. : Міленіум, 2008. – 495 с.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : Посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2003. – 448 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : Підручник : У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2010. – 464 с.
11. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник : У 2 кн. Кн. 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2010. – 464 с.
12. Пайнс Э. Практикум по социальной психологии / Э. Пайнс, К. Маслач. – СПб. : Питер, 2000. – 528 с.

Розділ 3. Психологія особистості

Зміст дисципліни

1. Персонологія в контексті психологічної науки: досягнення, проблеми, розвиток.

2. Особистість у вимірі радянської та української психології.
3. Особистісна організація пізнавальних процесів.
4. Емоційний світ особистості.
5. Мотивація особистості та її спрямованість.
6. Психологічний захист особистості.
7. Психологія поведінки особистості.
8. Цілеспрямована і залежна поведінка особистості.
9. Психічне здоров'я та психічна стійкість особистості.
10. Самоуправління та саморегулювання особистості.
11. Кризи особистості в сучасному світі.
12. Розвиток і формування особистості.
13. Розвиток конкурентноспроможної особистості.

Рекомендована література

Базова

1. Аверин В. А. Психология личности : учебное пособие / В. А. Аверин. – СПб. : Изд-во Михайлова А., 1999. – 89 с.
2. Варій М. Й. Психологія особистості : Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. – К. : Центр учбової літератури, 2008. — 592 с.
3. Елисеєв О. П. Практикум по психологии / О. П. Елисеєв. – [3-е изд. перераб.] – СПб. : Питер, 2010. – 512 с.
4. Копець Л. В. Психологія особистості : Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Копець. – [2-е вид.] – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 459 с.
5. Клонингер С. Теории личности: познание человека / Сьюзен Клонингер. – [3-е изд.]. – СПб. : Питер, 2003. – 718 с. – (Серия "Мастера психологии").
6. Лихи Т. Х. История современной психологии / Томас Харди Лихи; [пер. с англ. Н. Зуева, И. Малкова]. – [3-е изд.]. – СПб. и др. : Питер, 2003. – 446 с. – (Серия "Мастера психологии").
7. Мадди Сальваторе Р. Теории личности: сравнительный анализ / Р. Мадди Сальваторе; [пер. с англ. И. Ю. Авидон; науч. ред. Д. А. Леонтьев]. – СПб. : Речь, 2002. – 539 с. – (Мэтры мировой психологии).
8. Первин Л., Джон О. Психология личности: теория и исследования / Лоуренс А. Первин, Оливер П. Джон; [пер. с англ. М. С. Жамкочьян; науч. ред. пер. В. С. Магун]. – М. : Аспект-Пресс, 2001. – 606 с.
9. Слотина Т. В. Психология личности : Учеб. пособ. / Т. В. Скотина. – СПб. : Питер, 2008. – 304 с. – (Серия «Учебное пособие»).
10. Столяренко О. Б. Психологія особистості : Навч. посіб. / О. Б. Столяренко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
11. Фрейджер Р. Личность: теории, эксперименты, упражнения / Р. Фрейджер, Д. Фейдимен; [пер. с англ.]. – 6-е междунар. изд. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2004. — 608 с.

12. Хьелл Л. Теории личности: основные положения, исследования и применения: учеб. пособ. для студ. вузов, обучающихся по направлению и спец. психологии / Л. А. Хьелл, Д. Дж. Зиглер. – [3. изд.]. – СПб. : Питер, 2009. – 607 с. – (Серия "Мастера психологии").
13. Холл К. С. Теории личности / Келвин С. Холл, Линдсей Гарднер; [пер. с англ., ред. И. Б. Гриншпуна]. – М. : КСП+, 1997. – 719 с.
14. Шульц Д. П. История современной психологии / Дуан П. Шульц, Сидни Э. Шульц; [науч. ред. А. Д. Наследов; пер. с англ. Говорунов А. В. и др.]. – [2-е изд., перераб. и испр.]. – СПб. : Евразия, 2002. – 532 с. – (Мэтры мировой психологии).

Розділ 4. Технології соціальної роботи

Зміст дисципліни

1. Соціальна проблема як основа визначення технології в соціальній роботі.
2. Технологія соціальної адаптації.
3. Технологія соціальної реабілітації.
4. Технологія соціальної терапії.
5. Технологія соціальної профілактики.
6. Організація профілактичної роботи.
7. Технологія соціального супроводу та інспектування.
8. Реалізація опіки й піклування як технологічний процес.
9. Соціальна діагностика: цілі, етапи, принципи та види.
10. Соціальна експертиза: моделі та методи проведення.
11. Технологія прогнозування.
12. Технологія моделювання.
13. Соціальне проектування: розробка та оцінка проекту.
14. Методи соціального посередництва й консультування.
15. Технологія моніторингу та оцінки ефективності.
16. Теоретичні засади роботи з клієнтами соціальних служб.
17. Технології соціальної роботи з сім'єю.
18. Технологія роботи з групами клієнтів, які зазнали насилля в сім'ї.
19. Технології соціальної роботи з дітьми, які залишилися без батьківського піклування та дітьми вулиці.
20. Технологія соціальної роботи з молоддю.
21. Соціальний захист жінок та технології роботи з ними.
22. Технології соціальної роботи з людьми з особливими потребами.
23. Технології соціального передбачення.
24. Психологічні технології в соціальній роботі.
25. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі.
26. Соціологічні технології в соціальній роботі.
27. Технології групової роботи.
28. Технології соціального захисту населення.

Рекомендована література

Базова

1. Бех І. Д. Виховання особистості : Підручник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
2. Вульфов Б. З. Социальный педагог в системе общественного воспитания / Б. З. Вульфов // Педагогика. – 2002. – № 5/6. – С.45-49.
3. Глузман А. В. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования / А. В. Глузман. – К. : Издательский центр «Просвіта», 1997. – 148 с.
4. Гнутель Я. Б. Виховна робота в сучасних умовах : теорія й методика / Я. Б. Гнутель. – Тернопіль, 2012. – 262 с.
5. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями : Метод. матеріали для тренера / [Під заг. ред. І.Д. Зверевої]. – К. : Наук. світ, 2014. – 69 с.
6. Гуров В. Н. Опыт организации социально-педагогической работы / В. Н. Гуров // Педагогика. – 2003. – № 4. – С. 54-58.
7. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : Навч. посібник для ВНЗ / Л. М. Завацька. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. – 240 с.
8. Соціальна педагогіка : підручник. – [5-те вид. перероб. та доп.] / За ред. Капської А. Й. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
9. Соціальна робота: технологічний аспект : Навч. посібник / [За ред. проф. А. Й. Капської]. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
10. Сурмин Ю. П. Теория социальных технологий : Учеб. Пособие / Ю. П. Сурмин, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 608 с.
11. Теорії і методи соціальної роботи : Підручник / [За ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича]. – К. : Академвидав, 2005. – 328 с.
12. Технологии социальной работы : Учебник / [под общ. ред. проф. Е. И Холостовой]. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 400 с.
13. Технология социальной работы : Учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений / Под ред. И. Г. Зайнышева. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 367 с.
14. Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности : Учебное пособие / [Под ред. проф. П. Д. Павленка]. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2009. – 596 с.
15. Тюптя Л. Т. Соціальна робота (теорія і практика) : Навч. посіб. / Л. Т Тюптя, І. Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2008. – 574 с.
16. Чернецкая А. А. Технология социальной работы : Учебник / А. А. Чернецкая и др. – Ростов н/Д : Феникс, 2006. – 400 с.
17. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : Навчальний посібник / В. М. Шайрай. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 464 с.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Теорія соціальної роботи

1. Соціальна робота в системі знань про людину та суспільство.
2. Зміст та використання психологічних теорій і методів у соціальній роботі.
3. Морально-гуманістичні витоки соціальної роботи.
3. Соціокультурне підґрунтя виникнення соціальної роботи в Україні.
4. Характеристика об'єктів і суб'єктів соціальної роботи в Україні.
5. Соціальна робота як галузь наукового знання: предметно-об'єктне поле, закономірності, принципи, методи.
6. Значення соціальної роботи на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
7. Загальна характеристика принципів та цінностей соціальної роботи.
8. Історичні корені й традиції благодійництва в Україні.
9. Роль народних традицій і звичаїв у розв'язання соціальних проблем.
10. Характеристика основних парадигм соціальної роботи.
11. Місце і роль соціальної роботи в реалізації соціальної політики України.
12. Сучасні теорії соціальної роботи: від позитивізму до постмодернізму.
13. Характеристика основних методів та підходів в індивідуальній соціальній роботі.
14. Проблеми підготовки фахівців із соціальної роботи в Україні.
15. Особливості соціальної роботи у громаді.
16. Теорія соціального адміністрування та планування соціальної роботи.
17. Теорія систем у соціальній роботі: науковий та практичний рівні аналізу.
18. Система соціальної роботи: характеристика теоретичних та практичних підходів.
19. Соціологічні та соціально-політичні засади соціальної роботи.
20. Екзистенційно-гуманістична теорія та практика соціальної роботи.
21. Теорія кризового втручання: сутність і застосування в соціальній роботі.
22. Соціолого-орієнтовані теорії соціальної роботи: загальна характеристика та методи реалізації.
23. Системна теорія соціальної роботи: сутність і переваги впровадження.
24. Соціально-радикальна теорія соціальної роботи: марксистський та структурний підходи.
25. Комплексно-орієнтовні теорії соціальної роботи: загальна характеристика.
26. Психодинамічна теорія соціальної роботи: особливості застосування.
27. Екологічна теорія (екосистемний підхід): досвід застосування в Україні.
28. Характеристика підходів до втручання у соціальній роботі: когнітивно-біхевіоральна модель.
29. Психолого-орієнтовні теорії соціальної роботи: загальна характеристика, особливості впровадження.
30. Соціалізаційні та адаптивні процеси в соціальній роботі.
31. Адаптивно-соціалізаційна теорія соціальної роботи.
32. Досвід застосування рольової теорії в Україні.

33. Особливості методів соціальної роботи.
34. Принципи та цінності соціальної роботи.
35. Теорія соціальної роботи в громаді: можливості використання в Україні.
36. Соціальна соціалізація та адаптація як методи соціальної роботи.
37. Вимоги до особистості фахівця із соціальної роботи.
38. Міжнародні етичні стандарти соціальної роботи.

Соціальна психологія

1. Зміст і сутність соціально-психологічних феноменів.
2. Виникнення та становлення соціальної психології як науки.
3. Предмет, структура і завдання соціальної психології.
4. Розвиток соціальної психології в Україні.
5. Головні теоретичні напрямки сучасної західної соціальної психології.
6. Методологія і методи соціальної психології.
7. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей.
8. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.
9. Соціально-психологічне зараження як механізм впливу на особистість.
10. Паніка як соціально-психологічний механізм впливу на поведінку людини.
11. Навіювання як процес психологічного впливу на людину.
12. Наслідування як механізм соціально-психологічного впливу на людину.
13. Мода і чутки як механізм соціально-психологічного впливу.
14. Спільна діяльність як феномен соціальної психології.
15. Стратегії поведінки учасників спільної діяльності та соціально-психологічні типи їх взаємодії.
16. Феноменологія мотивації. Підходи та моделі опису мотивації.
17. Проблема міжособистісних стосунків в соціальній психології.
18. Соціально-психологічна структура міжособистісних відносин людей.
19. Міжособистісна привабливість. Сумісність та спрацьованість.
20. Соціальна психологія особистості.
21. Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі.
22. Соціалізація особистості: фактори, механізми та інститути.
23. Теорії соціалізації і розвитку особистості.
24. Особистість у структурі групових відносин.
25. Статус особистості як показник становища людини в групі.
26. Стативно-рольові параметри особистості.
27. Позиція як інтегральна система вибіркового відносин особистості.
28. Настанова як центральний елемент позиції особистості.
29. Становлення проблеми атияду в соціальній психології.
30. Ієрархічна структура диспозицій особистості (за В. О. Ядовим).
31. Роль як реалізація статусу і позиції особистості.
32. Група як суб'єкт соціальної діяльності. Параметри, що характеризують групу як цілісність.
33. Основні соціально-психологічні характеристики груп. Класифікація груп.
34. Соціально-психологічна характеристика великих груп.

35. Поняття національного характеру в соціальній психології.
36. Психологічні особливості українського національного характеру.
37. Історія дослідження малої соціальної групи. Класифікація малих соціальних груп.
38. Структура взаємовідносин у малій соціальній групі.
39. Поняття і процеси групової динаміки. Механізми групової динаміки.
40. Утворення малої соціальної групи. Розвиток малої соціальної групи.
41. Групові норми і нормативна поведінка.
42. Дослідження нормативного впливу групової більшості. Вплив меншості на групу.
43. Концепція референтних груп особистості.
44. Теорії походження лідерства і керівництва.
45. Стили лідерства і керівництва.
46. Проблема прийняття групового рішення. Психологічна характеристика індивідуальних та групових рішень.
47. Соціально-психологічна характеристика групового завдання.
48. Основні напрями прикладних досліджень в соціальній психології.
49. Проблема ефективності прикладних досліджень в соціальній психології.
50. Соціальна психологія конфліктів і примирень.

Психологія особистості

1. Персонологія в контексті психологічної науки: досягнення, проблеми, розвиток.
2. Психологічна характеристика особистості та індивідуальності.
3. Людське життя у різних вимірах.
4. Гармонія і дисгармонія особистості.
5. Вибір особистістю свого життєвого шляху та його корекція.
6. Особистість у вимірі радянської та української психології.
7. Концепція особистості Г. С. Костюка.
8. Особистісна організація пізнавальних процесів.
9. Емоційний світ особистості.
10. Базові емоції та особистісний афективний симптомокомплекс.
11. Індивідуальна своєрідність емоційних станів особистості.
12. Емоційні аспекти кохання.
13. Характеристики емпатійної особистості.
14. Мотивація особистості та її спрямованість.
15. Інстинкти життя і смерті як рушійна сила поведінки за З. Фройдом.
16. Прагнення до переваги як основний мотив в теорії А. Адлера.
17. Індивідуація як мотиваційна сила особистості за К.-Г. Юнгом.
18. Невротичні потреби особистості за К. Хорні.
19. Піраміда потреб та прагнення до самоактуалізації (А. Маслоу).
20. Провідний мотив життя особистості: тенденція до актуалізації (К. Роджерс).
21. Мотиваційні утворення особистості та їхні особливості.
22. Психологічний захист особистості: різновиди та характеристики.
23. Особливості психологічного захисту у дітей.

24. Психологія поведінки особистості.
25. Розуміння поведінки особистості в суспільстві.
26. Вплив суспільства на статус і соціальну роль особистості.
27. Взаємовплив особистості і соціальної ролі.
28. Вплив соціальних норм на регуляцію поведінки особистості.
29. Цілеспрямована і залежна поведінка особистості.
30. Психологічні механізми цілеспрямованої поведінки.
31. Психічні залежності особистості.
32. Психічне здоров'я та психічна стійкість особистості.
33. Вплив психічної дійсності на психічне здоров'я особистості.
34. Розуміння самоуправління і саморегулювання особистості.
35. Благополуччя як позитивний саногенний потенціал особистості.
36. Активація саногенного потенціалу та його саморегуляція.
37. Розуміння криз особистості в психології. Типи криз особистості.
38. Ставлення до кризи та її подолання.
39. Підходи і теорії розвитку особистості.
40. Формування гендерної ідентичності.

Технології соціальної роботи

1. Основні підходи до визначення сутності соціальних технологій.
2. Зміст, компоненти та етапи технологічного процесу соціальної роботи.
3. Класифікація та функції технологій соціальної роботи.
4. Порівняльний аналіз соціальних технологій і технологій матеріально-виробничої сфери життєдіяльності суспільства.
5. Фактори, які визначають ефективність впровадження соціальних технологій.
6. Зміст, сутність та етапи технологій соціальної діагностики.
7. Загальна характеристика принципів та методів соціальної діагностики.
8. Діагностика соціального середовища.
9. Загальна характеристика методів і технологій соціального захисту (підтримки) населення в сучасних умовах.
10. Порядок замовлення соціальної експертизи. Умови проведення, учасники соціальної експертизи.
11. Порівняльний аналіз очних і заочних форм роботи з експертами.
12. Технології проектування в соціальній роботі: зміст, сутність, етапи та основні принципи.
13. Особливості формулювання мети проектування. Види проектних стратегій та методи соціального проектування.
14. Технології соціального передбачення: зміст, сутність, впровадження у соціальну роботу.
15. Загальна характеристика технологій соціального прогнозування.
16. Зміст та завдання профілактики безробіття серед молоді.
17. Соціальна профілактика бездоглядності та безпритульності дітей.
18. Соціальна профілактика як технологія соціальної роботи: специфіка впровадження в Україні.
19. Характеристика стратегій соціальної адаптації. Види соціальної адаптації.

20. Соціальна реабілітації та соціальна адаптація як технології соціальної роботи.
21. Характеристика видів реабілітації інвалідів. Порядок здійснення реабілітації в інтернатних закладах.
22. Актуальність використання технологій терапії в соціальній роботі.
23. Технології соціальної роботи в громаді.
24. Особливості групової роботи.
25. Роль соціального працівника в процесі групової роботи. Групи взаємодопомоги.
26. Технологія кризового втручання: досвід застосування в Україні.
27. Особливості застосування психологічних та соціологічних технологій в соціальній роботі.
28. Методи і технології соціального захисту (підтримки) населення в сучасних умовах.
29. Загальна характеристика педагогічних методів і соціально-педагогічних технологій в соціальній роботі.
30. Консультація та посередництво в соціальній роботі.
31. Особливості застосування соціально-педагогічних технологій в соціальній роботі.
32. Технології соціального обслуговування і соціального піклування.
33. Зміст та завдання технологій інформування та налагодження зв'язків з громадськістю.
34. Особливості функціонування системи соціального страхування в Україні.
35. Загальна характеристика технологій соціального страхування як складової соціальної допомоги населенню.
36. Особливості функціонування системи соціального страхування в Україні.
37. Сутність та специфіка впровадження інноваційних соціальних технологій в соціальній роботі.
38. Принципи, функції та складові соціального захисту в Україні.
39. Завдання та методи організації соціального обслуговування.
40. Зміст, форми, види і методи соціальної підтримки.

4. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТІВ

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра (спеціаліста) абітурієнти повинні мати базову вищу освіту за вказаним напрямом (диплом бакалавра за напрямом 6.130102 «Соціальна робота») та компетенції в галузі соціально-гуманітарних наук, демонструвати базові компетенції науково-пошукової діяльності (мати наукові публікації, бути учасниками наукових та науково-практичних заходів – конференцій, семінарів, круглих столів тощо). Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою, а також володіння іноземною мовою на рівні, достатньому для здійснення професійних та наукових комунікацій у міжнародному просторі.

Відбір студентів для зарахування здійснюється на конкурсній основі.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування охоплюють фахові предмети, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки «Соціальна робота» та складаються із тестових завдань з таких дисциплін: «Теорія соціальної роботи», «Соціальна психологія», «Психологія особистості», «Технології соціальної роботи». Вступні випробування проводяться у вигляді письмового екзамену.

6. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Завдання вступного фахового випробування для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» («спеціаліст») на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» включає 30 тестових завдань з дисциплін «Теорія соціальної роботи», «Психологія особистості», «Соціальна психологія», «Технології соціальної роботи», спрямованих на виявлення рівня розвитку професійних компетенцій бакалавра соціальної роботи:

- 20 закритих тестових завдань: *«Оберіть правильну відповідь»* або *«Викресліть неправильну відповідь»*, *«Визначте два хибних твердження»*, *«Вкажіть, чи правильно стверджувати таке»* оцінюються по 2 бали за правильну відповідь. Максимальна кількість балів за правильні відповіді – 40;

- 10 тестових завдань відкритого характеру: *«Дайте відповідь»*, *«Про який особистісний прояв йдеться мова?»*, *«Продовжіть думку»*, *«Вкажіть, які явища групової психіки або соціальної поведінки описано»* оцінюється по 4 балів кожне. Максимальна кількість балів за правильні відповіді – 40;

- 2 відкритих питань за програмою фахових вступних випробувань, спрямованих на виявлення рівня опанування знань програмного матеріалу, уміння аналізувати та оцінювати сучасні явища й підходи в сфері соціальної роботи, послуговуючись теоретичними знаннями та використовуючи професійну термінологію (по 10 балів кожне). Максимальна кількість балів за правильні відповіді – 20.

У цілому екзаменаційна робота оцінюється за 100 бальною шкалою за формулою: 40 балів за закриті тестові завдання + 40 балів за відкриті тестові завдання + 20 балів за правильні відповіді на відкриті запитання.

Наприклад, $40 + 40 + 20 = 100$ балів.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційні питання спрямовані на виявлення фахових, творчих можливостей майбутніх магістрів (спеціалістів), їх здатності вирішувати професійні завдання, використовуючи набуті теоретичні знання та практичні вміння.

Диференціація оцінок на вступному екзамені здійснюється згідно таких критеріїв:

- **Відмінно (91-100 балів)** оцінюється робота, в якій абітурієнт дав правильні відповіді не менш ніж на 91 бал зі 100 можливих, тобто продемонстрував системні знання програмного матеріалу, відобразив чітко розуміння змісту основних понять соціальної роботи, психологічних процесів та закономірностей прояву психіки людини, концепцій, теорій та технологій соціальної роботи, проявив уміння логічно та диференційовано мислити, довів свою ознайомленість з літературою, що рекомендована програмою.

- **Добре (75-90 балів)** оцінюється робота, в якій абітурієнт дав правильні відповіді не менш ніж на 75 балів, відповідно продемонстрував окремі несуттєві «пробіли» в засвоєнні програмного змісту фахових дисциплін, в роботі мають місце випадки помилкового розуміння деяких категорій, соціально-психологічних процесів, психологічних теорій та технологій соціальної роботи. У цілому абітурієнт добре володіє термінологією та орієнтується в програмній літературі.

- **Задовільно (60-74 бали)** оцінюється робота, в якій абітурієнт дав правильні відповіді не менш ніж на 60 балів, тобто продемонстрував неглибоке, несистемне знання програмного матеріалу, нечітке розуміння змісту основних понять теорії соціальної роботи, соціально-психологічних процесів та явищ, концепцій, технологій соціальної роботи; відсутність, в окремих випадках, логічного мислення та поверхневе знання літератури, що рекомендована програмою.

- **Незадовільно (0-59 балів)** оцінюється робота, в якій абітурієнт дав правильні відповіді менш ніж на 60 балів, тобто проявив відсутність фундаментальних знань у сфері фахових дисциплін, продемонстрував неспроможність логічно та диференційовано мислити, нерозуміння понять теорії соціальної роботи, соціально-психологічних процесів та явищ, концепцій, технологій соціальної роботи, допустив грубі помилки принципового характеру.

Приклади тестових завдань

I. Оберіть правильний варіант відповіді

- Соціальна робота як професійна діяльність не включає етапу:
 - збір і аналіз інформації про проблему клієнта;
 - об'єктивне оцінювання ситуації;
 - вибір оптимальної техніки розв'язання проблеми;
 - оприлюднення результатів;
 - оцінювання ефективності зусиль.
- Згідно теорії «держави загального добробуту» основна відповідальність за життєві проблеми населення лягає на:

а) сім'ю;	в) громадські організації;
б) приватних благодійників;	г) державу.

II. Визначте два хибні твердження

- До механізмів групової динаміки, що забезпечують розвиток групи відносять:

а) конформність;	в) сумісність і спрацьованість;
б) нормативний вплив меншості;	г) внутрішньогруповий конфлікт;
д) ідіосинкразійний кредит лідера.	

III. Вкажіть, чи правильно стверджувати таке?

- Соціальна психологія вивчає як люди думають один про одного, як вони впливають один на одного і як ставляться один до одного.
- Спілкування – це взаємний обмін інформацією між людьми, налагодження спільної діяльності і встановлення взаєморозуміння.

IV. Вкажіть, які явища групової психіки або соціальної поведінки особистості описано?

- Покращення результатів чи продуктивності діяльності індивіда в присутності інших людей – це явище ...
- Почуття, які роблять міжособистісні відносини напруженими, конфліктними називаються ...

V. Про який особистісний прояв йдеться мова?

- Відчуття причетності до духовної культури суспільства, усвідомлення можливості долучатися до її багатств, просування в розумінні сутності й призначення людини, досить повне усвідомлення сенсу життя все це складаєособистості.

VI. Дайте відповідь

- Що таке психологічний захист? Яку функцію він виконує?

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Кальницька К.О., к. психол. н., доцент, завідувач кафедри організації соціально-психологічної допомоги населенню

Бойченко С.Г., к. і. н., викладач

Новик Л.М., ст. викладач